

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ДЕПУТАТ ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефана чел Маре, 105

31 martie 2010

MP Nr. 119

Domnului Dumitru PULBERE,
Președinte al Curții Constituționale

Onorată Curte,

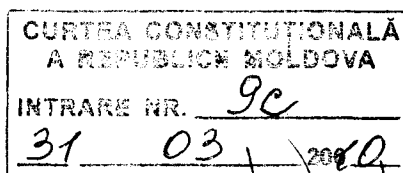
În conformitate cu prevederile art. 135 și 141 din Constituția Republicii Moldova, art. 4 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 și 38 din Codul jurisdicției constituționale, Vă remitem, alăturat, spre avizare, proiectul de modificare a art. 78 din Constituția Republicii Moldova.

Reieșind din importanța deosebită a problemei abordate, solicităm examinarea prezentei sesizări în regim de urgență.

Anexă:

- Proiectul de modificare a art. 78 din Constituția Republicii Moldova
- Nota informativă la proiect

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorată Curte,

Deputații în Parlament

1. V. Ușin
2. M. E. Tkaciuk
3. M. Tkaciuk
4. Gr. Petrenco
5. Munteanu
6. A. Zagozodni
7. D. Reidman
8. V. Lovs
9. I. Dodon
10. Butuc B.C.
11. Vremeș I.
12. Ș. Ș. Ș. Ș.
13. A. Popescu
14. S. Popa
15. C. Ostroș
16. G. G. G. G.
17. V. I. I. I.
18. S. Grigore
19. T. Bodnar
20. I. Șurac
21. N. Visotina
22. V. Abramo
23. A. Badiu
24. I. I. I. I.
25. G. G. G. G.

- 1103

L E G E
privind modificarea articolului 78 din Constituția Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege constituțională.

Art. I. Articolul 78 din din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 1), cu modificările ulterioare va avea următorul cuprins:

„Articolul 78

Alegerea Președintelui

- (1) Președintele Republicii Moldova este ales de Parlament prin vot secret.
- (2) Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat.
- (3) Președintele Republicii Moldova este ales în bază de alternativă.
- (4) Este ales candidatul care a obținut 61 de voturi din numărul deputaților aleși. Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul necesar de voturi, în decurs de 5 zile lucrătoare se organizează al doilea tur de scrutin. În cel de-al doilea tur se consideră ales candidatul care a întrunit 57 de voturi din numărul deputaților aleși.
Dacă în cel de-al doilea tur nici unul din candidați nu a întrunit numărul necesar de voturi, în decurs de 5 zile lucrătoare se se organizează al treilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului descrescător de voturi obținute în turul doi. În cel de-al treilea tur se consideră ales candidatul care a întrunit cel puțin votul majorității deputaților aleși.
- (5) Dacă și după al treilea tur Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, în termen de 10 zile lucrătoare, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament. Alegerile anticipate vor avea loc în termen de 60 de zile de la data dizolvării Parlamentului.
- (6) Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.”

Art. II. Dispozițiile articolului 78 din Constituție, în redacția art. I din prezenta lege, vor intra în vigoare după dizolvarea Parlamentului, ales la 29 iulie 2009.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменений в 78 статью Конституции Республики Молдова

Парламент принимает настоящий конституционный закон.

Статья I. Статью 78 Конституции Республики Молдова, принятой 29 июля 1994 года (Официальный монитор Республики Молдова, 1994 г., N 1), с последующими изменениями, изложить в следующей редакции:

„Статья 78

Выборы Президента

(1) Президент Республики Молдова избирается Парламентом тайным голосованием.

(2) Президентом Республики Молдова может быть избран гражданин, имеющий право избирать, достигший 40-летнего возраста, проживавший или проживающий на территории Республики Молдова не менее 10 лет и владеющий государственным языком.

(3) Президент Республики Молдова избирается на альтернативной основе.

(4) Избранным считается кандидат, набравший 61 голос избранных депутатов. Если ни один из кандидатов не набрал необходимого количества голосов, в течении 5 рабочих дней проводится второй тур голосования. Во втором туре, избранным считается кандидат, набравший 57 голосов избранных депутатов.

Если и во втором туре голосования ни один из кандидатов не набрал необходимого количества голосов, в течении 5 рабочих дней проводится третий тур голосования по первым двум кандидатурам, установленным в порядке убывания числа голосов, полученных во втором туре. В третьем туре, избранным считается кандидат, набравший не менее большинства голосов избранных депутатов.

(5) Если и после третьего тура выборов Президент Республики Молдова не избран, в течении 10 рабочих дней действующий Президент распускает Парламент и назначает дату выборов нового Парламента. Досрочные выборы проводятся в 60-дневный срок со дня роспуска Парламента.

(6) Процедура избрания Президента Республики Молдова устанавливается органическим законом.”

Статья II. Положения 78 статьи Конституции, в редакции статьи I настоящего закона, вступают в силу после роспуска Парламента, избранного 29 июля 2009 года.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de modificare a art. 78 din Constituția Republicii Moldova

Prin prezentul proiect de lege constituțională se propune expunerea art. 78 din Constituție care se referă la alegerea Președintelui Republicii Moldova într-o redacție nouă.

În baza redacției actuale ale art. 78 din Constituție care prevede că șeful statului se alege de Parlament cu votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși, în anul 2009 au avut loc 4 tentative de alegere a Președintelui Republicii Moldova. După alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009 au avut loc două tentative – pe 20 mai și 3 iunie 2009 iar după alegerile parlamentare anticipate din 29 iulie 2009 încă două tentative – pe 10 noiembrie și 7 decembrie 2009.

Astfel, după toate aceste încercări, dat fiind că nici un candidat nu a acumulat numărul necesar de voturi, Președintele Republicii Moldova nu a putut fi ales. Conform art. 78 alin. (5) din Constituție, dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament.

Ca rezultat al faptului că nici Parlamentul de legislatura a XVII-a și nici cel de legislatura a XVIII-a nu a fost în stare să aleagă șeful statului, doar într-un singur an au apărut două cazuri care justifică dizolvarea Parlamentului și stabilirea datei alegerilor parlamentare anticipate.

Această situație a generat un șir de probleme de ordin politic și un blocaj instituțional care ar putea aprofunda criza politică din Republica Moldova în cazul în care nu va fi amendat art. 78 din Constituție și revăzută procedura de alegere a șefului statului, deoarece astfel de situații ar putea să se repete pe viitor iar dizolvarea frecventă al Parlamentului este, evident, în detrimentul stabilității politice și constituționale cu grave consecințe de ordin social și economic.

Ținem să menționăm că situația din Republica Moldova a fost obiectul discuțiilor în cadrul sesiunii Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), care prin avizul său din 12 martie 2010 a aprobat unele recomandări ce țin de interpretarea art. 78 și 85 din Constituția Republicii Moldova. Potrivit acestor recomandări și concluzii, Comisia de la Veneția s-a expus expres, că pentru depășirea acestor probleme, o revizuire a art. 78 din Constituție în vederea facilitării procedurii de alegere a șefului statului este binevenită.

În contextul celor expuse, un grup de deputați au elaborat proiectul de lege privind modificarea art. 78 din Constituție.

Astfel, alineatele (3) – (6) ale acestui articol vor fi expuse într-o nouă redacție iar principalele modificări vor consta în următoarele.

Președintele Republicii Moldova urmează a fi ales în bază de alternativă, adică cel puțin doi candidați. Votarea se va organiza în trei tururi. În primul tur va fi ales candidatul care a obținut 61 de voturi din numărul deputaților aleși. În cel de-al doilea tur se va considera ales candidatul care va acumula 57 de voturi din numărul deputaților aleși. În cadrul celui de-al doilea tur vor putea participa toți candidații care au participat la primul tur, indiferent de numărul de voturi pe care le-au acumulat. Dacă nimeni dintre candidați nu va acumula nici această majoritate se

propune organizarea celui de-al treilea tur de scrutin cu participarea doar a primilor doi candidați. În turul trei se va considera ales candidatul care a întrunit cel puțin votul majorității deputaților aleși.

În cazul în care nici după al treilea tur Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, în termen de 10 zile lucrătoare, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament. Alegerile anticipate vor avea loc în termen de 60 de zile de la data dizolvării Parlamentului.

Necesitatea indicării în proiectul normei constituționale a unor termene concrete în care Parlamentul urmează a fi dizolvat și stabilită data alegerilor parlamentare anticipate este motivată de necesitatea evitării acelor multiple ambiguități care au apărut în practică la interpretarea și aplicarea normei constituționale existente.

Considerăm că votul majorității deputaților aleși pentru alegerea șefului statului este suficient pentru a evita un posibil blocaj constituțional iar Parlamentul va putea alege Președintele țării. În cazul în care nici acest număr de voturi nu va putea fi întrunit atunci devine evident că legislativul va fi unul total nefuncțional deoarece cu același număr de voturi este ales Președintele Parlamentului și este acordat votul de încredere Guvernului. În asemenea caz, pentru o posibilă deblocare instituțională Parlamentul urmează a fi dizolvat și organizate noi alegeri parlamentare.

Conform acestui proiect de lege, pentru a evita orice neclarități și dubii se propune de a prevedea expres că noua redacție a art. 78 din Constituție va intra în vigoare după dizolvarea Parlamentului, ales la 29 iulie 2009, adică de următoarele legislative. Totodată, această normă este necesară pentru a exclude posibilitatea, pentru cei care umblă cu *așii în mîneacă*, de a face abuz de o interpretare eronată a Constituției și de a încerca să evite alegerile parlamentare anticipate și menținerea la putere cu orice preț.

Este necesar de a sublinia că norme asemănătoare de alegere a șefului statului și dizolvare a Parlamentului sînt prevăzute în Constituțiile a mai multor state europene, adică este o practică europeană recunoscută și care este conformă tuturor principiilor și standardelor democratice.

Proiectul este elaborat în strictă corespundere cu prevederile art. 141 și 142 din Constituția Republicii Moldova.